

Motion till riksdagen 2019/20:57

av Aron Emilsson m.fl. (SD)

med anledning av skr. 2018/19:129 Riksrevisionens rapport om säkerhetsarbetet i de statliga centralmuseernas samlingsförvaltning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast bringa klarhet i resursbehoven för att säkra en säker samlingsförvaltning på centralmuseerna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Museernas samlingar är en del av det kulturarv som berättar vår historia. Museernas berättande ska baseras på evidensbaserad forskning, i sin tur baserat på materiella eller immateriella vittnesmål. Samlingarna utgör en fundamental del av dessa vittnesmål. Att samlingarna är inventerade och artefakter registrerade och säkra och förvaras i gott skick är därför av yttersta vikt. Arvet i samlingarna utgör vårt kollektiva minne och är vårt ansvar att förvalta och förmedla till kommande generationer från de som gått före. Nya tekniker kan hjälpa oss att göra nya rön och ge möjligheter att testa befintliga rön och den forskning som redan är gjord. Det är därför av yttersta vikt också för att kunna uppnå en så objektiv historieskrivning som möjligt, att samlingarna bevaras till framtida generationer i gott skick.

Riksrevisionen släppte i början av 2019 sin granskning av centralmuseernas samlingsförvaltning, och det är Riksrevisionens granskning som regeringens skrivelse 2018/19:129 behandlar. I rapporten konstaterar Riksrevisionen att centralmuseerna bedriver ett säkerhetsarbete som inte i tillräcklig utsträckning uppnår en rimlig grad av säkerhet för föremålen i samlingarna. Vidare bedömer Riksrevisionen att Riksantikvarieämbetet kan göra mer inom ramen för sitt museiuppdrag för att stödja museernas säkerhetsarbete.

Granskningens huvudsakliga slutsatser i de olika delarna är att föremålens spårbarhet är bristfällig, att åtgärderna mot stöld och skadegörelse inte är tillräckliga och att det visserligen finns god kännedom om att förebygga långsiktig förstörelse, men att det är svårt för museerna att leva upp till önskad nivå och att beredskapen för plötslig katastrof är bristfällig. För att förbättra situationen rekommenderar Riksrevisionen centralmuseerna att prioritera arbetet med att stärka spårbarheten i samlingarna, se över rutinerna för tillträdesbegränsning och skapa rutiner för att minimera insiderproblematik. Vidare rekommenderar man museerna att öka beredskapen för att kunna möta en förhöjd hotbild samt säkerställa tillgången till ändamålsenliga magasin. Museerna bör upprätta en restvärdes- och säkerhetsplan och en plan för hur de kan föra de mest värdefulla föremålen i säkerhet i händelse av krig eller andra extraordinära förhållanden som hotar samlingarna.

Riksrevisionen rekommenderar vidare Riksantikvarieämbetet att utarbeta råd för hur museer ska göra för att förebygga stöld och skadegörelse. Riksantikvarieämbetet rekommenderas också att inleda uppföljning av hur myndighetens stöd och rekommendationer används av museisektorn samt systematiskt följa vilka säkerhetsincidenter som sker på museerna. Riksrevisionen anser att ett sådant underlag skulle göra det möjligt att bedöma vilka ytterligare insatser som behöver göras för att stötta museerna i deras samlingsförvaltning.

Det som framkommer i Riksrevisionens granskning är självklart oroande och Sverigedemokraternas mening är att det måste säkerställas att samlingsförvaltningen sker ansvarsfullt. Regeringen anger att de redan har väckt frågan och att de även genom dialog med berörda myndigheter framöver kommer att ta upp Riksrevisionens iakttagelser. Detta för att säkerställa att myndigheterna vidtar lämpliga åtgärder.

Det är givetvis bra, men om regeringen menar allvar med att ta situationen på allvar så bör de genomföra en översyn över hur resursbehoven ser ut för att kunna vidta lämpliga åtgärder. Regeringen bör snarast återkomma med förslag över hur den ämnar möjliggöra för centralmuseerna att bidra till en säker samlingsförvaltning så att samlingarna tryggas och bevaras för framtida generationer.

Aron Emilsson (SD)

Angelika Bengtsson (SD)

Jonas Andersson i Linköping (SD)

Cassandra Sundin (SD)